

Vergaderjaar 2025–2026

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

32 852

Grondstoffenvoorzieningszekerheid

Nr. 327

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juni 2026

Op basis van de Europese Single-Use Plastics (SUP) Richtlijn geldt in Nederland regelgeving voor bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik. Eén van de doelen van die regelgeving is om het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes te verminderen. Dat moet ertoe leiden dat deze wegwerpproducten minder in het zwerfafval terecht komen. Daarnaast past het in een circulaire economie om herbruikbare bekens en bakjes te gebruiken en hier efficiënt en lang gebruik van te maken, zodat de grondstoffen lang blijven behouden.

Op grond van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik gelden maatregelen voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Hiermee wordt gewerkt aan de Europese verplichting tot een ambitieuze en aanhoudende vermindering van het gebruik van deze bekens en bakjes. Nederland streeft naar 40% minder gebruik in 2026 ten opzichte van 2022. Voor een nadere toelichting op deze regelgeving, de maatregelen die van kracht zijn en de Europese context verwijs ik naar de eerdere Kamerbrief Wijziging regelgeving voor plastic wegwerpbekers en -bakjes en stand van zaken moties en toezeggingen d.d. 19 december 2025¹.

In deze Kamerbrief wordt ingegaan op de communicatie over deze regelgeving richting consumenten. Tevens worden twee onderzoeken aangeboden op het gebied van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten en wordt aangegeven hoe het kabinet naar deze onderzoeken kijkt.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/12/19/wijziging-regelgeving-voor-plastic-wegwerpbekers-en-bakjes-en-stand-van-zaken-moties-en-toezeggingen>

Communicatie richting consumenten over regelgeving plastic wegwerpbekers en -bakjes

Het kabinet heeft in de Kamerbrief over evaluatie en moties Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik d.d. 13 december 2024² aangegeven te kijken of er ruimte is om de communicatie richting consumenten over de regelgeving omtrent wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten te versterken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een (grootschalige) consumentencampagne. Gezien de forse teruggang in het budget dat beschikbaar is voor het thema circulaire economie, is een versterking van de communicatie in de vorm van een campagne richting consumenten niet mogelijk. Wel blijft het kabinet communiceren over deze regelgeving richting ondernemers, als belangrijkste doelgroep waar de regelgeving op gericht is, bijvoorbeeld via de website www.minder-wegwerpplastic.nl. Ook zijn via deze website posters beschikbaar die ondernemers kunnen gebruiken voor communicatie richting consumenten.

Vergelijking van de milieu-impact van eenmalige en herbruikbare bekens op kantoor

Sinds 2024 geldt een verbod op het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten bij consumptie op kantoren. De motie Boutkan verzocht het kabinet een onafhankelijk onderzoek te doen naar de daadwerkelijke duurzaamheid van bekens met een plastic coating (van maximaal 5%) voor eenmalige gebruik ten opzichte van herbruikbare bekens³. Als bijlage bij deze Kamerbrief treft u het rapport «Vergelijking van de milieu-impact van eenmalige en herbruikbare bekens op kantoor» aan, uitgevoerd door onderzoeksbureaus Rebel en TAUW. Met dit onderzoek is invulling gegeven aan de genoemde motie.

Het onderzoeksrapport biedt inzicht in de milieu-impact van eenmalige en herbruikbare bekens. Er is gekeken naar de milieu-impact van het gebruik van drinkbekens op kantoor, voor de duur van één jaar. Er is hierbij onderscheid gemaakt tussen de milieu-impact van één type eenmalige papieren beker met 5% plastic coating, en drie verschillende herbruikbare bekens: van kunststof (bijvoorbeeld hardcup), van glas (bijvoorbeeld een theemok), en een keramische beker (bijvoorbeeld een koffiemok).

Het onderzoek kijkt naar de milieu-impact in de volledige levenscyclus van deze bekens. Dat begint bij de productie van grondstoffen en materialen, vervolgens het gebruik en (in het geval van herbruikbare varianten) het wasproces, en ten slotte de afdankingsroutes (zoals recycling of verbranding). Er is gekeken naar een breed spectrum aan milieu-impactcategorieën, waaronder broeikasgasemissies, materiaal- en grondstoffengebruik, waterverbruik, toxische emissies en effecten op landgebruik en biodiversiteit. In het rapport is toegelicht met welke data en aannames is gewerkt.

In het rapport wordt zorgvuldig toegelicht hoe de vergelijking tussen verschillende bekens is uitgevoerd en wat dit wel en niet zegt. Daarbij hebben de onderzoekers een uitgebreide literatuurstudie gedaan en zelf een Levenscyclusanalyse (LCA) toegepast naar de praktijk op kantoren in Nederland.

Uit de analyse blijkt dat de milieuvoordelen van het gebruik van herbruikbare bekens in een kantoorsetting aanzienlijk zijn ten opzichte van

² Kamerstuk 30 872, nr. 303

³ Kamerstuk 32 852, nr. 349

eenmalige papieren bekens in een kantoorsetting bij een «*steady-state* situatie». Dit houdt in dat in het onderzoek wordt uitgegaan van een kantoor waar een systeem met herbruikbare bekens al is georganiseerd, dat door de medewerkers op het kantoor wordt gebruikt. Voor de belangrijkste indicatoren die in het rapport zijn uitgewerkt (klimaatverandering, watergebruik, landgebruik en menselijke gezondheid) is de milieu-impact van herbruikbare bekens lager dan van eenmalige papieren bekens. De onderzoekers hebben ook «wat als»-scenario's doorgerekend, waarbij ze hun eigen data en aannames uitgedaagd hebben. Denk aan een scenario waar herbruikbare bekens vaker afgewassen worden, of een hoog percentage papieren bekens ingezameld wordt voor recycling. Ook in die scenario's hebben herbruikbare bekens consistent een lagere milieu-impact dan bekens voor eenmalig gebruik. Belangrijk om daarbij op te merken, is dat het bekensysteem goed moet worden ingericht en gebruikt. Dit betekent dat herbruikbare bekens veel gebruikscycli (kunnen) maken en er efficiënt wordt gewassen.

De onderzoeksbureaus hebben veel aandacht besteed aan de uitleg hoe een vergelijking tussen verschillende bekens uitgevoerd kan worden en wat dit wel en niet zegt. De gekozen data zijn gebaseerd op een uitgebreide literatuurstudie en sluiten aan bij de praktijk op kantoren in Nederland. Dit leidt tot een inzichtelijk rapport, waarin wordt geconcludeerd dat herbruikbare bekens in een kantoorsetting consistent een lagere milieu-impact hebben dan papieren bekens met een plastic coating voor eenmalig gebruik.

Onderzoek naar marktontwikkeling plastic wegwerpbekens en -bakjes

In de Kamerbrief over evaluatie en moties Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik d.d. 13 december 2024⁴ is aangegeven dat een analyse wordt gedaan van de reductie van eenmalige bekens en bakjes die plastic bevatten in de periode 2022 t/m 2024. Als bijlage bij deze Kamerbrief vindt u het rapport «Marktontwikkeling plastic wegwerpbekens en -bakjes», opgesteld door CE Delft. Met dit onderzoek is invulling gegeven aan genoemde toezegging.

Sinds de invoering van de reductiemaatregelen voor wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten, is het gebruik hiervan en de markt hiervoor veranderd. Het onderzoek geeft inzicht in de ontwikkeling van deze markt. Daarbij is gebruik gemaakt van een inschatting van de markt in een eerder onderzoek uit 2021⁵. Ook is gebruik gemaakt van rapportages van producentenorganisatie Verpact, die zicht geven op het totaal aantal wegwerpbekens en -bakjes dat plastic bevat dat op de markt wordt gebracht.⁶ CE Delft heeft op basis hiervan onderzocht hoe de markt eruitziet, in welke sectoren wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten gebruikt worden en of er een verandering is sinds 2021.

Onderstaande figuur toont een overzicht van de markt in 2021 en 2024 in miljoenen stuks. De onderzoekers concluderen dat het aantal plastic wegwerpbekens dat op de markt gebracht is in 2024 grofweg gehalveerd is ten opzichte van 2021. Het ging in 2024 om ruim 2 tot bijna 3 miljard

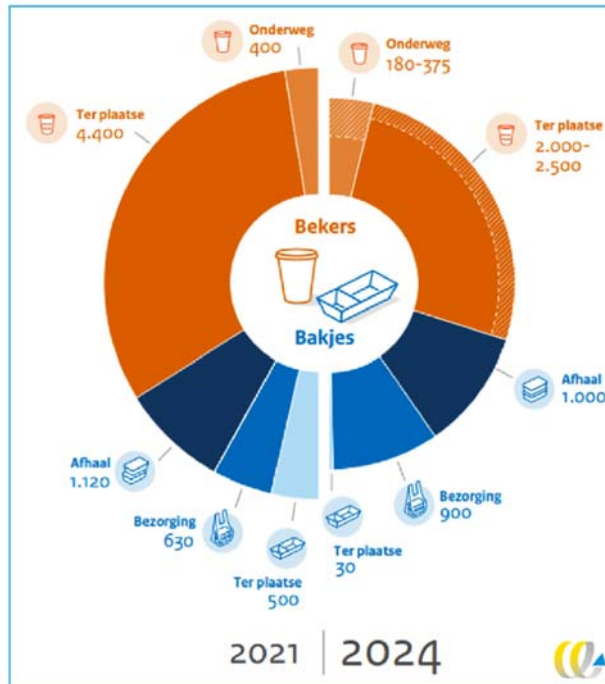
⁴ Kamerstuk 30 872, nr. 303

⁵ <https://ce.nl/wp-content/uploads/2021/10/>

CE_Delft_210340_Effecten_reductiemaatregelen_plastic_producten_voor_eenmalig_gebruik_Def.pdf

⁶ In het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) kunststofproducten voor eenmalig gebruik moeten alle partijen die SUP-eenheden op de markt brengen hiervoor bij Verpact aangifte doen van het aantal kilo en het aantal stuks op de markt gebrachte verpakkingen.

bekers, ten opzichte van meer dan 4,4 miljard in 2021. Voor bakjes komen de onderzoekers op een grove schatting van bijna 2 miljard in 2024. Hier heeft volgens hen slechts een beperkte reductie opgetreden.

De grootste reductie vond plaats bij bekens voor warme dranken bij **consumptie ter plaatse**. De onderzoekers verklaren dit door het verbod op koffiebekers op onder meer kantoren en onderwijsinstellingen. Bij gesloten evenementen, zoals festivals, worden nog vaak wegwerpbekers gebruikt. Deze worden ingezameld en gerecycled. Bij de bakjes is volgens de onderzoekers nauwelijks sprake van een verschuiving naar hergebruik; wel is hier de trend richting papieren, plasticvrije verpakkingen doorgezet.

Bij bekens voor **consumptie onderweg** zien de onderzoekers een beperkte verschuiving naar herbruikbaar. Het aantal bakjes voor consumptie voor onderweg en maaltijdbezorging aan huis is voor de onderzoekers lastig in te schatten. Als het gaat om bakjes, is hier (net als bij consumptie ter plaatse) nauwelijks sprake van een verschuiving richting herbruikbare verpakkingen.

Naast dit onderzoek door CE Delft, had het kabinet ook toegezegd om cijfers uit de Landelijke Monitor Zwerfafval van Rijkswaterstaat te betrekken bij het bepalen van het effect van de reductiemaatregelen. De Landelijke Monitor Zwerfafval 2025 treft u als bijlage bij deze Kamerbrief.

Uit deze monitor blijkt dat het aantal bekens en bakjes in het zwerfafval tussen 2021 en 2023 een stijgende trend vertoonde. In 2024 is een afname zichtbaar die zich niet voortzet in 2025. In 2025 is bij de bekens een lichte stijging in het zwerfafval waar te nemen, terwijl het aantal bakjes vrijwel gelijk blijft. Meerjarige monitoring zal moeten uitwijzen hoe de aanwezigheid van bekens en bakjes in het zwerfafval zich ontwikkelt.

Reactie op deze twee onderzoeken

De uitkomst van het onderzoek van Rebel, dat herbruikbare bekertjes in een kantoorsetting consistent een lagere milieu-impact hebben dan papieren bekertjes met een plastic coating voor eenmalig gebruik, ondersteunt de beleidslijn ten aanzien van eenmalige bekertjes en bakjes die uiteen is gezet in de Kamerbrief over wijziging regelgeving voor plastic wegwerpbekertjes en -bakjes en stand van zaken moties en toezeggingen van 19 december 2025⁷, in het bijzonder waar het de regelgeving voor het gebruik van eenmalige koffiebekertjes op kantoren betreft. Het kabinet ziet de uitkomsten van dit onderzoek als een bevestiging dat afgelopen jaren een goede koers is ingezet.

Uit het onderzoek van CE Delft blijkt dat de maatregelen die van kracht zijn effect hebben. Met name op kantoren is een grote vermindering van het gebruik van wegwerpbekertjes te zien. Hiermee wordt een grote stap gezet richting de aanhoudende en ambitieuze reductie die Nederland wil realiseren. Het kabinet ziet ook in dit onderzoek onderbouwing voor de beleidslijn dat er bij kantoren, bedrijven en (onderwijs)instellingen een verbod geldt op wegwerpbekertjes en -bakjes die plastic bevatten en dat daarop geen uitzonderingen gelden. Deze beleidslijn is uiteengezet in de Kamerbrief met reactie op moties over wijziging regelgeving voor plastic wegwerpbekertjes en wegwerpbakjes van 19 december 2025⁸.

Tegelijkertijd laat de Landelijke Monitor Zwerfafval nog geen scherpe en meerjarige afname van bekertjes en bakjes in het zwerfafval zien. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de maatregel die geldt voor consumptie voor onderweg stimulerend van aard is. De beprijzende maatregel die was genomen voor consumptie voor onderweg wordt immers op verzoek van de Kamer afgeschaft en hier wordt in de tussentijd (sinds 1 januari 2024) ook niet op gehandhaafd door de Inspectie Leefomgeving en Transport.⁹ Dit lijkt ook het effect van de maatregelen voor consumptie voor onderweg te verminderen. Dat heeft een meer directe relatie met de samenstelling van het zwerfafval dan bekertjes en bakjes die gebruikt worden voor consumptie ter plaatse, waar met name een reductie te zien is sinds 2022. Ook blijkt uit het onderzoek van CE Delft dat de 40% reductie in het gebruik van wegwerpbekertjes en -bakjes die plastic bevatten in 2024 nog niet was behaald.

Dat roept de vraag op of deze regelgeving voldoende effectief is, of dat er aanvullende maatregelen nodig zijn. Het kabinet heeft er vertrouwen in dat de ingezette ontwikkeling verder uitkristalliseert en dat steeds meer bedrijven en organisaties overstappen van wegwerp naar hergebruik.

Het kabinet zal in het najaar van 2027 bezien of dat inderdaad het geval is, of dat er aanvullende inzet nodig is. Die afweging maakt het kabinet mede op basis van onderstaande zaken.

- De uitkomst van de evaluatie van de Europese SUP Richtlijn door de Europese Commissie, die uiterlijk in juli 2027 wordt afgerond;
- De reductiecijfers van wegwerpbekertjes en -bakjes die plastic bevatten in 2026 t.o.v. 2022, die het Ministerie van EZK in juli 2027 ontvangt van Verpact;

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/12/19/wijziging-regelgeving-voor-plastic-wegwerpbekertjes-en-bakjes-en-stand-van-zaken-moties-en-toezeggingen>

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/12/19/wijziging-regelgeving-voor-plastic-wegwerpbekertjes-en-bakjes-en-stand-van-zaken-moties-en-toezeggingen>

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/04/14/verzamelbrief-circulaire-economie-april-2025>

- De afweging of aanvullende maatregelen nodig zijn in het kader van de uitvoering van de Europese Verpakkingenverordening, met name voor het bereiken van het afvalreductiedoel en de hergebruikdoelstellingen. Hier wordt het komend jaar nader onderzoek voor gedaan.

Sowieso geldt vanuit de Europese Verpakkingenverordening vanaf 2027 en 2028 strengere regelgeving voor ondernemers die afhaalverpakkingen voor eten en drinken aanbieden.¹⁰ De bedoeling is dat dit leidt tot minder gebruik van wegwerpverpakkingen voor consumptie voor onderweg, en dus ook minder wegwerpverpakkingen in het zwerfafval.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer

¹⁰ Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR), artikel 32 Verplichte navulling voor de afhaalsector en artikel 33 Verplichting inzake aanbod van hergebruik in de afhaalsector: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202500040.